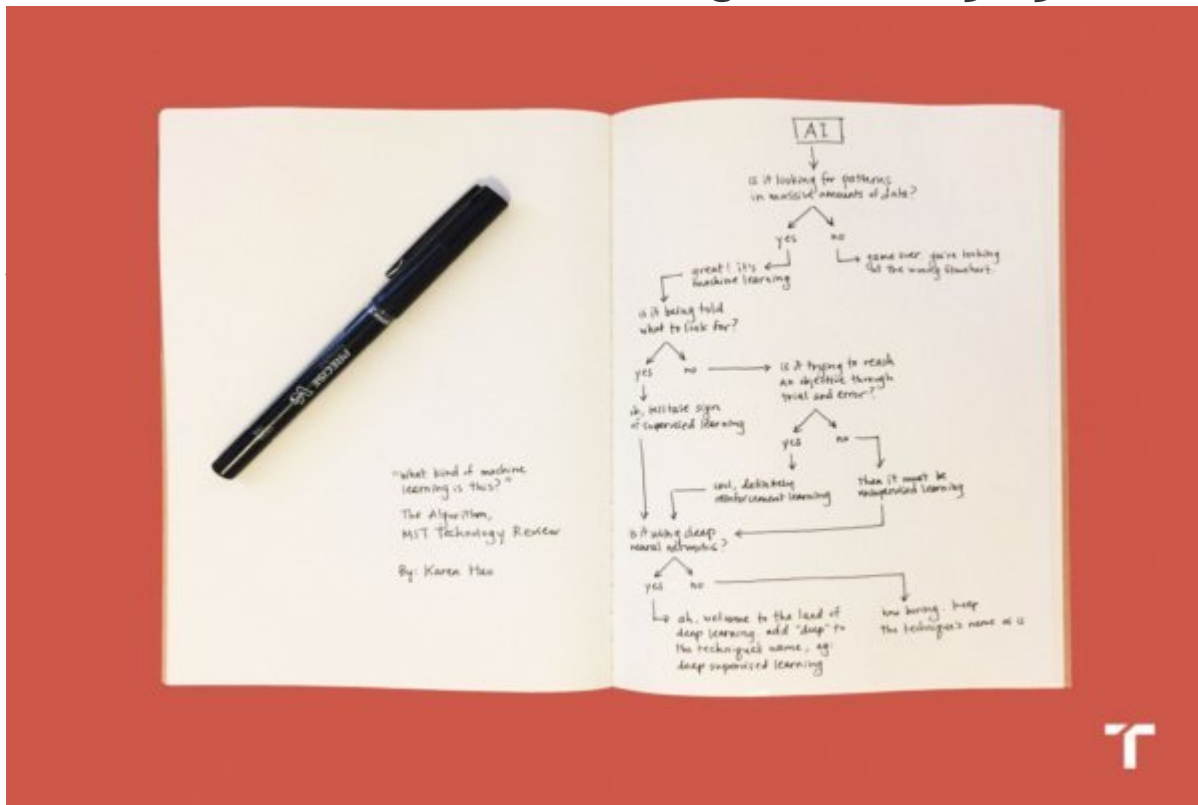

چگونه از اثرات هوش مصنوعی بر زندگی خود آگاه شویم؟ رشته دانشگاهی «رفتارشناسی ماشین»

محققان می‌خواهند مانند جانورشناسان یا حتی جامعه‌شناسان، سامانه‌های هوشمند را از طریق آزمایشات و مشاهدات تجربی و بدون توجه به ساختار داخلی آن‌ها مورد مطالعه قرار دهند. آن‌ها برای دستیابی به این هدف، یک رشته دانشگاهی جدید نیز پیشنهاد داده‌اند: رفتارشناسی ماشین.

علی‌رغم گسترش روز افزون استفاده از سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی، ما هنوز به درستی نمی‌دانیم این سامانه‌ها چگونه طراحی می‌شوند که کاری را انجام دهند یا انجام ندهند. درک عملکرد این سامانه‌ها چنان دشوار است که اغلب از آن‌ها با عنوان جعبه سیاه یاد می‌شود. گروهی متشکل از محققان دانشگاهی و فعالان صنعت در مقاله‌ای که به تازگی در [نشریه نیچر](#) منتشر شده یک رشته دانشگاهی جدید با عنوان «رفتار ماشین» (machine behavior) پیشنهاد کرده‌اند با هدف تربیت متخصصانی که بجای پرداختن به جزئیاتی نظیر نوع معماری یا توانایی سخت‌افزاری یا الگوریتم‌های بکار رفته در سامانه‌های هوشمند، رفتار این سامانه‌ها را در تعامل با محیط اطرافشان مورد بررسی قرار دهند. یک رفتارشناس ماشین ممکن است بطور مثال تأثیر دستیارهای صوتی بر رشد شخصیتی یک کودک را بررسی کند یا اینکه تأثیر الگوریتم‌های دوست‌یابی اینترنتی بر نحوه آشنایی انسان‌ها با یکدیگر و حتی عاشق شدن آن‌ها را مورد توجه قرار دهد. به اعتقاد نیک اُبرادوویچ (Nick Obradovich) از محققان آزمایشگاه رسانه دانشگاه ایم‌آی‌تی و یکی از نویسندگان این مقاله: «همه ما بخشی از یک سامانه انسان-ماشین عظیم هستیم؛ باید این را بپذیریم و (این سامانه را) مورد مطالعه قرار دهیم.»

این محققان از ظهور ماشین‌هایی سخن می‌گویند که عملگر (actor) هستند و بطور خودمختار تصمیم گرفته و اقدام می‌کنند و در نتیجه لازم است این ماشین‌ها بعنوان گونه‌ای جدید از عملگرهای هوشمند که الگوهای رفتاری و زیستگاه مختص خود را دارند بطور مؤثری مورد مطالعه قرار گیرند. این گفته‌ها بدان معنا نیست که سامانه‌های هوشمند فعلی صاحب اراده هستند بلکه این محققان بر این باورند که نباید به سامانه‌های هوشمند در حکم ابزارهای منفعلی نگاه کنیم که کارآیی آن‌ها تنها از طریق معماری فنی و عملکرد و توانایی‌هایشان ارزیابی می‌شود. آن‌ها بازیگران فعالی هستند که قادرند بر محیط و انسان‌ها و ماشین‌های اطراف خود اثر بگذارند.

بسیاری از این ایده‌ها جدید نیستند و اگر چه محققان حوزه‌هایی نظیر رباتیک و جامعه‌شناسی، کمابیش بر روی چنین موضوعاتی کار کرده‌اند اما این تحقیقات منجمع نبوده است. اُبرادوویچ معتقد است حالا وقت آن رسیده که محققان حوزه‌های مختلف یکدیگر را پیدا کنند: «ما (برای مطالعه سامانه‌های هوشمند) به تخصص محققانی از همه حوزه‌های مربوط به رفتارشناسی و علوم محاسباتی نیاز داریم. پی بردن به اینکه چگونه می‌توانیم در کنار ماشین‌ها زندگی کنیم چنان مسأله گسترده‌ای است که محققان یک حوزه به تنهایی و بدون کمک گرفتن از محققان سایر رشته‌ها قادر به حل کردن آن نیستند.»

[Technology Review](#)

تاریخ انتشار:

24 اردیبهشت 1398

نشانی منبع:

<https://www.shabakeh-mag.com/news/world/15131/%D8%B1%D8%B4%D8%AA%D9%87-%D8%AF%D8%A7%D9%86%D8%B4%DA%AF%D8%A7%D9%87%DB%8C-%C2%AB%D8%B1%D9%81%D8%AA%D8%A7%D8%B1%D8%B4%D9%86%D8%A7%D8%B3%DB%8C-%D9%85%D8%A7%D8%B4%DB%8C%D9%86%C2%BB>